

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206328
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8513206328.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX, XXX XX E. B., právne zastúpená JUDr. Stanislav Lampart, advokát, so sídlom Námestie sv. Mikuláša 29, 064 01 Stará Ľubovňa proti žalovanému: F. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX E. B., t. č. G. H. XX, XXX XX I., v konaní o vyporiadanie BSM po rozvode manželstva, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 5C/230/2013-531 zo dňa 6.10.2021 takto

rozhodol:

Mení prvoinštančný rozsudok tak, že

I. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu sa do výlučného vlastníctva žalobkyne prikazuje:

A) Nehnuteľnosť:

- dvojizbový byt č. XX, vo vchode XX na X. G., nachádzajúci sa v obytnom dome so súpisným číslom XXX, J. K. D. H. E. B., postavený na pozemku, parc. reg. C, parcelné číslo XXXX/XX, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², zapísaný na LV č. XXXX pre okres E. B., obec E. B., k.ú. E. B.,
- spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 5479/287550-in z celku,
- spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 5479/287550-in z celku na nehnuteľnosti - pozemkoch parcela reg. C č. XXXX/XX o výmere 513 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parcela reg. C č. XXXX/XX o výmere 139 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, zapísaný na LV č. XXXX, kat. úz. E. B., okres E. B., v celkovej všeobecnej hodnote 38 500 eur

B) Hnuteľné veci:

- sedacia súprava, žltá,
- obývacia stena, svetlá jelša,
- konferenčný stolík, svetlá jelša,
- TVP Panasonic
- videorekordér Panasonic,
- domáce kino Panasonic, sivé,
- kuchynská linka, svetlá drevotrieska,
- elektrická rúra, plynový sporák INDESIT BAAN 33 VPS, komb., Nerez
- umývačka BAUMATIC, sivá,
- chladnička BAUMATIC, sivá,
- kuchynský riad Zepter - nerez
- mikrovlnná rúra LG, biela,
- práčka AMICA, biela,
- botník + sklenená skriňa, svetlé,

-detská poschodová posteľ, svetlá,
-písací stôl svetlý,
-skriňa s nadstavcami, svetlá,
všetky hnutelné veci v súhrne v zostatkovej hodnote 300 eur,

C) Závazky:

a) hypotekárny úver VÚB, a.s., číslo zmluvy XXX/XXXXXXXX/XX-XXX zo dňa 21.7.2008 v zostatkovej výške k 10.6.2011 v sume 24.873,05 eur,
b) spotrebný úver VÚB, a.s. číslo zmluvy XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX v zostatkovej výške k 10.6.2011 v sume 3652,71 eur.

II. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu sa do výlučného vlastníctva žalovaného prikazuje:

A) Hnutelné veci:

-osobné motorové vozidlo zn. L. L., EČV: E. XXX-AS v zostatkovej hodnote 3000 eur,

B) Závazky:

a) pôžička od fyzickej osoby M. E. E., zostatok ku dňu 10.6.2011 v sume 3500 eur,
b) pôžička od fyzickej osoby N. O., zostatok ku dňu 2.6.2011 vo výške 2225,- eur,
c) pôžička od fyzickej osoby H. C., zostatok ku dňu 10.6.2011 vo výške 1000 eur

III. Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému z titulu vyporiadania podielu žalovaného sumu vo výške 6833,12 eur, ktorú je žalobkyňa povinná vyplatiť žalovanému do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu sa do výlučného vlastníctva žalobkyne p r i k a z u j e:

A/ Nehnutelnosť:

- dvojizbový byt č. XX, vo vchode XX na X. G., nachádzajúci sa v obytnom dome so súpisným číslom XXX J. K. D., postavený na pozemku parcela reg. C, parcelné číslo XXXX/XX druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², zapísaný na LV č. XXXX pre Okres E. B., obec E. B., katastrálne územie E. B.
- spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 5479/287550-in z celku
- spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 5479/287550-in z celku na nehnuteľnosti - pozemkoch parcela reg. C č. XXXX/XX o výmere 513 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcela reg. C č. XXXX/XX o výmere 139 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, zapísaný na LV č. XXXX, kat. územia E. B., okres E. B., v celkovej všeobecnej hodnote 38.500,- eur

B/ Hnutelné veci:

- sedacia súprava, žltá,
- obývacia stena, svetlá jelša,
- konferenčný stolík, svetlá jelša
- TVP PANASONIC,
- Videorekordér PANASONIC,
- domáce kino PANASONIC, sivé,
- kuchynská linka, svetlá drevotrieska,
- elektrická rúra, plynový sporák INDESIT BAAN 33 VPS, komb. Nerez,
- umývačka BAUMATIC, sivá,
- chladnička BAUMATIC, sivá,
- kuchynský riad Zepter - nerez,

- mikrovlna rúra LG, biela,
- práčka AMICA, biela
- botník + sklenená skriňa, svetlé,
- detská poschodová posteľ, svetlá,
- písací stôl svetlý,
- skriňa s nadstavcami, svetlá,

všetky hnutelné veci v súhrne v zostatkovej hodnote 300,- eur.

C/ Záväzky:

a) hypotekárny úver VÚB a.s., číslo zmluvy XXX/XXXXXX/XX-XXX zo dňa 21.7.2008, v zostatkovej výške k 10.6.2011 v sume 24.873,05 eur.

II. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu sa do výlučného vlastníctva žalovaného p r i k a z u j e:

A/ Hnutelné veci:

- osobné motorové vozidlo L. L., EČV E. XXX-AS

B/ Záväzky:

a) pôžička od fyzickej osoby M. E. E., zostatok ku dňu 10.6.2014 v sume 3.500,- eur,

b) pôžička od fyzickej osoby N. O., zostatok ku dňu 2.6.2011 vo výške 2.225,- eur,

III. Žalobkyňa je p o v i n n á zaplatiť žalovanému titulom vyrovnania podielu sumu 3.294,38 eur, ktoré je žalobkyňa povinná vyplatiť žalobcovi do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Žiadnej zo strán náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu rozvodu manželstva.

3. Prvým rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa pod sp. zn. 5Pc/23/2013 zo dňa 12.4.2019 prvoinštančný súd vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov s tým, že po podaní odvolania žalobkyňou odvolací Krajský súd v Prešove uznesením pod sp. zn. 25Co/54/2019 z 27.5.2020 celý rozsudok zrušil a vec prvoinštančnému súdu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s pokynmi odvolacieho súdu.

4. Predmetom terajšieho odvolacieho prieskumu je v poradí druhý prvoinštančný rozsudok o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu.

Z obsahu spisového materiálu a zo zistení prvoinštančného súdu vyplýva, že manželstvo strán sporu bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa pod sp. zn. 1C/89/2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.6.2011 a vykonateľnosť dňa 16.6.2011. Súd schválil týmto rozsudkom aj rodičovskú dohodu medzi účastníkmi konania tak, že mal. J. C. a P. C. zveril do osobnej starostlivosti matky, teda žalobkyne a žalovanému ako otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletých detí mesačne v sume 30 eur.

Prvoinštančný súd v prejednávanej veci zistil, že predmetom majetkového vyporiadania je nehnuteľnosť, a to byt, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, k.ú. E. B. s prísl. Strany sporu sa dohodli na ocenení nehnuteľnosti na sume 38.500 eur. Zároveň strany sporu sa dohodli na tom, že hnutelné veci nachádzajúce sa v byte, presne špecifikované a uvedené vo výroku napadnutého rozsudku, majú hodnotu 300 eur. Predmetom vyporiadania je aj osobné motorové vozidlo značky L. L., ktoré bolo stranami sporu ohodnotené na sumu 3.000 eur.

Medzi stranami sporu nebol spochybnený dlh účastníkov, a to hypotekárny úver vo H., Q. č. zmluvy XXX/XXXXXX/XX-XXX zo dňa 21.7.2008 so zostatkom na úvere k 10.6.2011 vo výške 24.873,05 eur a ďalej spotrebný úver VÚB, a.s. č. zmluvy XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX v zostatkovej výške ku dňu 10.6.2011 v sume 3.652,71 eur. Bolo dohodnuté, že oba tieto úvery vo vzťahu k VÚB, a.s. preberá žalobkyňa v celkovej hodnote 28.525,76 eur.

Nespochybniteľné záväzky mali strany sporu aj voči fyzickej osobe, a to vo výške pôžičky 3.500 eur u fyzickej osoby M. E. E., ďalej mali požičanú sumu 2.225 eur od N. O., a 1.000 vo vzťahu k fyzickej osobe H. C.. Tieto záväzky prevzal žalovaný spolu vo výške 6.725 eur.

Žalovaný ďalej tvrdil, že predmetom vyporiadania majú byť aj ďalšie záväzky, a to konkrétne zostatok na úvere od spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. č. zmluvy XXXXXXXXXXXX so zostatkom ku dňu 2.6.2011 vo výške 1.371,50 eur, ďalej zostatok na revolvingovom úvere od spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. č. zmluvy XXXXXXXXXXXX ku dňu 2.6.2011 vo výške 1.185,88 eur, ďalej kreditná karta Quatro premium od spoločnosti Consumer finance holding, a.s. č. účtu XXXXXXXX so zostatkom ku dňu 2.6.2011 vo výške 5.219,13 eur, ďalej kreditná karta Bankomatka Quatro od spoločnosti Consumer finance holding, a.s. číslo kartového účtu XXXXXXXX so zostatkom na kartovom účte ku dňu 2.6.2011 vo výške 607,79 eur, ďalej kreditná karta Nay Extra premium od spoločnosti Consumer finance holding č. XXXXXXXX so zostatkom na kartovom účte ku dňu 2.6.2011 vo výške 1.369,74 eur, kreditná karta od VÚB, a.s. označená ako kreditná karta MC, č. XXXXXXXXXXXX so zostatkom ku dňu 31.5.2011 vo výške 1.176,94 eur, kreditná karta od spoločnosti R. A., Q., č. zmluvy XXXXXXXXXXXX so zostatkom ku dňu 7.6.2011 vo výške 2.041,83 eur.

Na základe rozhodnutia odvolacieho súdu č.k. 25Co/54/2019-444 bolo povinnosťou prvoinštančného súdu zistiť, či tieto záväzky patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a bola uložená povinnosť prvoinštančnému súdu vyhodnotiť, či žalovaný svoje dôkazné bremeno o tom, že sa jedná o spoločné záväzky, preukázal.

Podľa zistení prvoinštančného súdu žalovaný okolnosť, že tieto úvery vznikli so súhlasom žalobkyne a že ide o spoločné záväzky patriace do BSM, nepreukázal. Nebolo zistené, že žalobkyňa udelila súhlas na čerpanie uvedených kreditných kariet a vznik úverovej zmluvy. Okolnosť, že žalobkyňa o záväzkoch vedela, nie je okolnosťou, ktorá je podstatná pre to, aby bolo možné uvedené záväzky vyporiadať ako bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Pri vyporiadaní žalobkyňa prevzala aktíva vo výške 19.400 eur a žalobca aktíva vo výške 1.500 eur. Žalobkyňa prevzala pasíva vo výške 14.262,88 eur a žalovaný pasíva vo výške 3.362,50 eur.

Prvoinštančný súd v prospech žalobkyne zohľadnil aj vynaložené fixné náklady na fond opráv a za byt vo výške 5.205,24 eur v zmysle pokynov odvolacieho súdu. Prvoinštančný súd uviedol, že zohľadnil pri vyporiadaní náklady na fond opráv a splátku úveru na strechu, ktorá predstavuje mesačne 58,98 eur. Za obdobie od júla 2011 do apríla 2019 predstavuje tento náklad sumu 5.544,12 eur a polovica je 2.772,06 eura. Súd zohľadnil pri vyporiadaní aj fixné náklady, ktoré žalobkyňa vyčíslila a podložila vyúčtovaním za obdobie rokov 2011 až 2017, ktoré spolu predstavujú 4.866,37 eur a polovica predstavuje 2.433,18 eur. Teda celkovo boli zohľadnené náklady 5.205,24 eur. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal žalobkyňu na zaplatenie sumy 3.294,38 eur. K tejto sume prvoinštančný súd dospel tak, že od sumy polovice hodnoty aktív 20.900 eur odrátal sumu 1.500 eur (polovica z hodnoty motorového vozidla, ktoré prevzal žalovaný), sumu 10.900,38 eur (polovica rozdielu zo sumy prevyšujúcej prevzatých záväzkov žalobkyňou), sumu 5.205,24 eur, čo je polovica hodnoty vynaloženej na fond opráv a fixné náklady.

Prvoinštančný súd určil žalobkyni lehotu na plnenie podľa § 232 ods. 3 CSP 30 dní, ktorú zohľadnil vo vzťahu k výške finančného vyrovnania, na ktoré zaviazal žalobkyňu.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 257 ods. 1 CSP. Nepriznal žalovanej ani žalobcovi nárok na náhradu trov konania, keďže v danom prípade zistil dôvody hodné osobitného zreteľa, za ktoré súd považoval okolnosti, že došlo k vyporiadavaniu BSM, čo je v záujme oboch sporových strán. Preto každá zo strán mohla začať konanie podaním žaloby. Prvoinštančný súd nebol viazaný žalobným návrhom.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalobkyňa a žalovaný.

6. Žalobkyňa v odvolaní namietala rozhodnutie prvoinštančného súdu a uviedla, že sa odvoláva iba proti tretiemu výroku prvoinštančného rozsudku, ktorým súd uložil žalobkyni zaplatiť žalovanému titulom vyrovnania podielu sumu 3.294,38 eur. Voči výroku I., II. a IV. odvolanie nepodáva. Uviedla, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvoinštančný súd rozhodoval o časti žaloby, o ktorej už bolo súdom právoplatne rozhodnuté a to vo vzťahu k výroku I., II. a IV., kde ďalšiemu konaniu bráni prekážka res iudicata. Proti týmto výrokom sa neodvolala ani v minulom odvolacom konaní, preto tieto výroky by už mali byť právoplatné.

Okrem toho v priebehu konania na pojednávaní dňa 6.9.2021 navrhla zmenu petitu žaloby s tým, že strany sporu si navzájom nevyplácajú nič. Súd túto zmenu pripustil a rozhodoval už o zmenenom návrhu. Prvoinštančný súd doplnil dokazovanie a v tejto časti rozhodol správne a spravodlivo.

Nesprávne prvoinštančný súd opätovne rozhodoval o prikázaní bytu a hnuiteľných vecí. Hodnota bytu a hnuiteľných vecí už nemala byť započítaná. Keďže manželstvo bolo predĺžené, nemala byť žalobkyňa zaviazaná na zaplatenie sumy 3.294,38 eur žalovanému. Je toho názoru, že vzhľadom na majetok BSM by jej mal žalovaný na vyrovnanie doplatiť finančnú čiastku, pretože žalobkyňa vyporiadala väčšiu časť dlhov. Má za to, že prvoinštančný súd neposúdil správne situáciu, keď rozhodoval aj o už právoplatne rozhodnutej a skončenej časti žaloby.

Preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žiadnej zo strán sporu neprizná vyrovnávací podiel a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný. Uviedol, že rozhodnutie nekorešponduje so skutočnými a pravdivými údajmi. Uviedol, že ak hodnota bytu sa stanovuje ku dňu rozvodu, čo znamená, že ku dňu rozvodu prestal byť majiteľom bytu, ako je možné, že má platiť fond opráv za byt do roku 2017, vrátane úveru na zateplenie bytového domu a novú strechu. Ak to má platiť, požaduje, aby hodnota bytu bola stanovená nie ku dňu rozvodu, ale po renovácii bytového domu, čo znamená, že hodnota by mala byť aktualizovaná, nakoľko ak mu chce žalobkyňa vyčíslieť fixné náklady na bytový dom, ktorého de facto už nie je majiteľom, išlo by o neoprávnené obohatenie žalobkyne.

Žalovaný ďalej uviedol, že žalobkyňa tvrdila, že sa dozvedela o spoločných záväzkoch, keď žiadala o výživné, čo nie je pravdou. Žalobkyňa už pri žiadosti o rozvod a výživné sama popísala všetky záväzky (nie sa o nich dozvedela, ako tvrdí, ale sama ich popísala), z čoho vyplýva, že ich poznala a súhlasila s nimi. Nie je nikde zaznamenané, že s nimi nebola stotožnená a že ich vzal žalovaný bez jej vedomia. Je nelogické, že by jej následne nechal posilať výpisy z kreditných kariet na adresu. Ak by ich chcel zatajiť, alebo úvery zobrať potajomky na podnikanie, dal by si posilať výpisy na mail. V strate nebol, čiže prostriedky neboli dokázateľne použité na podnikanie.

8. K odvolaniu žalovaného zaujala písomné stanovisko žalobkyňa. Uviedla, že v časti vyporiadania bytu bolo už právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu v Starej Ľubovni pod sp. zn. 5C/230/2013-377 zo dňa 12.4.2019. Poukázala na dôvody odvolania, ktoré sama koncipovala a predložila vo veci. Žalobkyňa je vedená ako výlučná vlastníčka bytu s príslušenstvom, zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. E. B.. Žalobkyňa nikdy nebola informovaná žalovaným o tom, že bral pôžičky. Až z jeho písomných podaní na súd počas konania sa dozvedela o ich existencii. Nikdy žalovanému na uzavretie zmlúv o úveroch nedala súhlas. Nemala prístup ani k otvoreniu poštových zásielok bývalého manžela. V rokoch 2007 – 2010 študovala popri zamestnaní, nemala časový priestor sa zaoberať tým, čo sa v zásielkach, čo manželovi chodili domov, nachádza. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel a žiadnej zo strán sporu nepriznal vyrovnávací podiel. Uplatnila si trov odvolacieho konania.

9. K odvolaniu žalobkyne zaujal písomné stanovisko žalovaný. Uviedol, že žalobkyňa, resp. jej právny zástupca, zavádzajú a prispôsobujú svoje tvrdenia podľa toho, ako im to vyhovuje, bez ohľadu na pravdivosť informácií a dôkazov. Žalobkyňa stále mení dôkazy podľa situácie. Uviedol, že celý život, čo žili spolu so žalobkyňou, živil rodinu, z toho dva roky sa mu nedarilo a zadĺžili sa spoločne. A výsledok je taký, že nemá nič, akurát že splatil väčšinu nevýhodných dlhov. Majetok mu neprináleží žiadny. Žalobkyňa má celý majetok, ktorý jej patrí s tým, že spláca smiešne splátky úveru. Žalobkyňa uviedla všetky záväzky sama, vedela ich a je technicky nemožné, aby o nich nemala vedomosť. Žiadal, aby mu žalobkyňa vyplatila sumu, ktorá bola uvedená v rozsudku zo dňa 12.4.2019, pretože tento rozsudok zohľadňoval skutočnosti a dôkazy najbližšie k pravde.

10. K vyjadreniu žalovaného, ktorý zaujal písomné stanovisko k odvolaniu žalobkyne, zaujala stanovisko žalobkyňa. Uviedla, že vo vyjadrení žalovaný neuvádza žiadne právne ani skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali jeho tvrdenia. Žalobkyňa nebola žalovaným nikdy informovaná o tom, že bral pôžičku. Až z jeho písomných podaní na súd počas konania sa konkrétne dozvedela o ich existencii. Nikdy nedala žalovanému žiaden súhlas na to, aby vzal pôžičku a všetko, čo v týchto veciach robil, bolo vykonané bez jej súhlasu a vedomia. Poukázala na odvolanie a vyjadrenia žalovaného k odvolaniu. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel a žiadnej zo strán nepriznal vyrovnávací podiel. Uplatnila si náhradu trov konania.

11. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

12. V prvom rade je potrebné uviesť, že vzhľadom na námietku žalobkyne, že o časti nároku na vyporiadanie BSM už bolo právoplatne rozhodnuté v minulosti, keď byt, hnutelné veci boli prikázané do jej výlučného vlastníctva a motorové vozidlo do výlučného vlastníctva žalovaného, vrátane dlhov z titulu úverov a pôžičiek, keď v minulosti napadla len výrok rozsudku prvoinštančného súdu o výške úhrady vyrovnávacieho podielu, ktorý výrok mal byť predmetom aj ďalšieho konania pred prvoinštančným súdom a aj v tomto konaní napáda len výrok o vyporiadaní vyrovnávacieho podielu medzi stranami sporu a nie ostatné výroky, ktoré sa stali už v minulosti právoplatné, účinky odvolania sú uvedené v ust. § 367 CSP. Podľa § 367 ods. 1 CSP, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Podľa § 367 ods. 2 CSP, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom, alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 367 ods. 3 CSP, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti.

Každé odvolanie vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu vyvoláva suspenzívny a devolutívny účinok. Suspenzívny účinok znamená, že odvolaním napadnuté rozhodnutie nenadobudne právoplatnosť, kým o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Devolutívny účinok predstavuje posun odvolania na súd vyššieho stupňa podľa § 34 CSP.

Podľa § 367 ods. 2 veta druhá CSP platí, že o závislý výrok ide v prípade, keď samotná existencia tohto výroku, prípadne aj jeho konkrétna podoba, je podmienená tým, ako súd rozhodol iným výrokom o inej otázke. Závislosť výrokov existuje len „jednosmerne“. Ak strana sporu napadne hlavný výrok, odvolanie sa týka aj výroku, ktorý na hlavný výrok nadväzuje. V takom prípade je podriadený prieskumu celý napadnutý rozsudok.

Osobitný predpis stanovuje určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami sporu v prípade, ak ide o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uvedené má vplyv na to, že ak je napadnutý výrok odvolaním, ktorý tak, ako v tomto prípade je výrokom o náhrade vyrovnávacieho podielu čo do výšky a čo do základu, je potrebné považovať za napadnutý celý prvoinštančný rozsudok.

Preto aj v prípade, keď v minulosti napadla žalobkyňa vyhlásený prvoinštančný rozsudok č.k. 5C/230/2013-377 zo dňa 12.4.2019 čo do výroku o finančnom vyrovnaní prikázaných vecí, v súlade so zákonom postupoval odvolací súd, keď preskúmal celý spôsob vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože zákon stanovuje spôsob vyporiadania vzťahu medzi bývalými manželmi.

Aj v prejednávanej veci prvoinštančný súd opätovne konal a rozhodoval o celom predmete bezpodielového spoluvlastníctva manželov a vyporiadal BSM opätovne ako celok po zohľadnení ďalších okolností dôležitých pre rozhodnutie v súvislosti s výplatom vyrovnávacieho podielu žalobkyňou v prospech žalovaného.

Konanie o vyporiadanie BSM je zvláštnym druhom súdneho konania. Toto konanie možno začať iba na návrh. Súd však nie je viazaný návrhom, keď môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, pretože z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahu medzi stranami. Súd vykoná vyporiadanie podľa svojej úvahy v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 150 OZ. Konečné vyporiadanie môže byť diametrálne odlišné od návrhu vymedzeného v petite žaloby.

Preto správne postupoval prvoinštančný súd, keď opätovne prejednal celú masu majetku patriacu do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. To, že už raz o spôsobe vyporiadania bolo rozhodnuté a toto rozhodnutie je totožné aj s napadnutým rozsudkom v častiach týkajúcich sa bytu, auta a hnutelných vecí, neznamená, že to tvorí prekážku res iudicata. Táto prekážka res iudicata práve pre osobitný spôsob vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov v danom prípade neplatí. Preto je potrebné vyporiadať celý majetok patriaci do BSM opätovne.

13. Tým, že súd nie je viazaný žalobným návrhom žalobkyne a dokonca ani žalovaného, ktorý môže taktiež navrhovať v prejednávanej veci položky, ktoré žiada vyporiadať, znamená, že súd takouto zmenou návrhu, ani pokiaľ bola procesne prvoinštančným súdom pripustená, nie je viazaný.

Preto postupoval prvoinštančný súd správne, pokiaľ opätovne prejednal celú masu majetku patriacu do BSM.

14. Odvolací súd sa pri vyporiadaní BSM a vyhodnotení odvolacích námietok strán sporu zamerl najmä na okolnosti, ktoré majú vplyv na masu BSM a ktoré boli vytknuté prvoinštančným súdu v pôvodnom odvolacom rozhodnutí. Žalovaný namietal nárok uplatňovaný žalobkyňou na náhradu za obdobie od roku 2011 do roku 2017 v súvislosti s úhradami za užívanie bytu, pri tvorbe fondu opráv a pri úhrade splátky úveru na strechu.

Odvolací súd zistil z dôkazov vykonaných pred prvoinštančným súdom, že tento nárok žalobkyňa špecifikovala vo svojom podaní na čl. 361 súdneho spisu, kde dňa 11.6.2018 oznámila rozsah uplatňovaného nároku. Žalobkyňa žiadala vyporiadať úhradu nákladov v súvislosti s užívaním bytu, tvorbou fondu opráv za obdobie od júna 2011 do júna 2018, čo je 85 mesiacov po 245,69 eur. Žiadala vyporiadať náklady v súvislosti s užívaním bytu za obdobie po právoplatnosti prvoinštančného rozsudku o rozvode manželstva. Spolu išlo o sumu 20.883,65 eur od júna 2011 do júna 2018. Prvoinštančný súd z taktu uplatňovaného nároku nepovažoval za dôvodné priznať žalobkyni náhradu za plyn, elektrinu, satelitnú televíziu Digi a RTVS, pretože tieto komodity žalovaný nepoužíval a nepodieľal sa na ich spotrebe. Prvoinštančný súd však priznal žalobkyni nárok na náhradu nákladov v súvislosti s tvorbou fondu opráv a splátkou úveru na strechu, čo mesačne spolu tvorí 58,98 eur. Priznal žalobkyni nárok na náhradu tejto sumy v polovici za obdobie od júla 2011 do apríla 2019, kde spolu táto náhrada predstavuje 5.544,12 eur a polovica, kde mal participovať žalovaný podľa prvoinštančného súdu predstavuje 2.772,06 eur. S týmto postupom žalovaný nesúhlasil.

Podľa § 143 Občianskeho zákonníka platí, že v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenmu nástupcovi pôvodného vlastníka. Podľa § 148 ods. 1 OZ zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Z uvedeného preto vyplýva, že predmetom vysporiadania BSM môžu byť len veci, ktoré sú viazané na trvanie manželstva. Zánikom manželstva zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V danom prípade právoplatným rozhodnutím súdu o rozvode dňa 10.6.2011. V danom prípade je potrebné vykonať vyporiadanie BSM, ktorého masu tvoria veci podľa § 143 Občianskeho zákonníka ku dňu právoplatnosti rozvodového rozsudku. Keďže v danom prípade právoplatnosť rozvodového rozsudku strán sporu nastala dňa 10.6.2011, k tomuto dátumu sa uzavrel rozsah majetkového spoločenstva a k tomuto dátumu sa majetkové spoločenstvo manželov, ktoré zaniklo, vyporiadava. Je potrebné vyporiadať všetky veci, ktoré patria do BSM. Zákon pripúšťa aj tzv. širšie vyporiadanie BSM, ktoré sa však musí týkať stále majetkového spoločenstva, ktoré vzniklo uzavretím manželstva a zaniklo právoplatnosťou rozvodu manželstva. Tzv. širšie vyporiadanie BSM tak, ako to navrhla žalobkyňa za obdobie od júna (prvoinštančný súd uviedol od júla 2011) do budúcnosti v súvislosti s užívaním bytu, resp. s tvorbou fondu opráv a splátkou úveru na strechu bytového domu, nie je možné, hoci sa toto vyporiadanie z titulu iných majetkových práv dotýka bytu, ktorý pôvodne do BSM patril. Nároky, ktoré vznikli žalobkyni po zániku manželstva tým, že rozvedený manžel užíval ďalej byt bez právneho dôvodu a že neuhrádzal náklady v súvislosti s užívaním bytu, prípadne neparticipoval na tvorbe fondu opráv a úhrade nákladov v súvislosti s úverom na strechu bytového domu, sú nárokmi žalobkyne, ktoré majú iný právny základ, ako základ vo vyporiadaní BSM. Preto nemôžu byť tieto nároky, ktoré vznikli po zániku BSM zohľadnené a vyporiadané pri vyporiadaní BSM.

Nič nebráni žalobkyni, aby sa svojich nárokov domáhala samostatne. Preto v tomto rozsahu odvolacia námietka žalovaného o nesprávnom započítaní nákladov v súvislosti s užívaním bytu po rozvode manželstva, resp. nákladov na tvorbu fondu opráv a splácanie úveru je dôvodné.

15. Žalovaný v odvolaní namietal aj okolnosť, že o úveroch, ktoré čerpal od nebankových subjektov, mala žalobkyňa vedomosť, preto patria do majetku BSM a je potrebné ich pri vyporiadaní zohľadniť. Tak, ako to uviedol prvoinštančný súd, s čím sa odvolací súd stotožňuje, bolo povinnosťou žalovaného preukázať, že žalobkyňa dala na čerpanie týchto úverov súhlas.

Pokiaľ by na uzatvorenie úverových zmlúv dala žalobkyňa súhlas, v takom prípade by išlo o spoločné záväzky manželov, ktoré by bolo potrebné vyporiadať v rámci vyporiadania BSM. Pokiaľ však v priebehu konania žalovaný tvrdil, že dlhy patria do BSM len preto, že o tom, že ich spláca, vedela žalobkyňa, táto okolnosť sama osebe, bez jej súhlasu s uzavretím zmluvy o úvere nepredstavuje okolnosť, ktorá by spôsobila, že dlhy patria do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Preto odvolací súd považoval túto odvoláciu námietku žalovaného za nedôvodnú.

16. Vzhľadom na uvedené okolnosti bolo preto potrebné celú masu bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyporiadať nanovo. Odvolací súd na rozdiel od prvoinštančného súdu nepovažoval náklady žalobkyne v súvislosti s užívaním bytu po rozvode manželstva za vec spôsobilú byť predmetom BSM podľa § 143 OZ, pretože uvedené náklady nevznikli počas trvania manželstva. Uplatňovaný nárok sa spravuje iným právnym režimom.

Odvolací súd ďalej zistil, že prvoinštančný súd opomenul vyporiadať dlh manželov, ktorý nebol sporný, voči H. C. vo výške 1000 eur. A naďalej ostalo nepreukázané, že pôžičky žalovaného od nebankových subjektov patria do BSM.

17. Preto odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok podľa § 367 ods. 2 CSP a § 388 CSP zmenil. Neboli splnené podmienky pre potvrdenie a ani pre zrušenie prvoinštančného rozsudku a spôsob usporiadania vzťahov medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

18. Odvolací súd nezistil zo žiadnych skutkových okolností ustálených prvoinštančným súdom, že by bolo potrebné princíp parity meniť v prospech alebo neprospech jedného z manželov.

Na prikázanie vecí, ktoré boli predmetom vyporiadania, sa strany sporu na pojednávaní pred prvoinštančným súdom dohodli.

Vôľu strán sporu, že byt č. XX, vo vchode č. XX na X. G., v obytnom dome súp. č. XXX J. K. D. H. E. B. tak, ako je špecifikovaný vo výroku tohto rozsudku s príslušenstvom zapísaný na LV č. XXXX, k.ú. E. B. s prísl. v dohodnutej hodnote 38.500 eur, hnutelné veci špecifikované vo výroku tohto rozsudku v hodnote 300 eur budú prikázané žalobkyni odvolací súd rešpektoval. Bez zmeny pri posúdení prevzatia dlhov, a to hypotekárneho úveru vo výške 24.873,05 eur a spotrebného úveru vo výške 3.652,71 eur (oba vo VÚB, a.s.) žalobkyňou.

Nebol dôvod ani na zmenu konsenzu strán sporu na prikázanie motorového vozidla zn. L. L. v hodnote 3000 eur žalovanému. Obdobne ani pri prevzatí dlhov patriacich do BSM od fyzických osôb, a to voči M. E. vo výške 3500 eur, p. O. vo výške 2225 eur a p. H. C. vo výške 1000 eur, ktorý dlh prvoinštančný súd opomenul zohľadniť.

Pri takomto ustálení predmetu vyporiadania potom aktíva predstavujú spornú sumu 41.800 eur, na ktorej sume participuje žalobkyňa výškou 38.800 eur (byt, hnutelné veci) a žalovaný výškou 3.000 eur (auto). Žalobkyňa má tak prikázaný majetok v aktívach o 35.800 eur vyšší ako žalovaný. Z tohto majetku potom by mala žalovaného na vyrovnanie vyplatiť 17.900 eur (35.800 : 2).

V pasívach (dlhy) predstavujú záväzky oboch manželov sumu 35.250,76 eur. Žalobkyňa prevzala dlhy vo výške 28.525,76 eur (hypotéka, spotrebný úver) a žalovaný vo výške 6.725 eur (voči fyzickým osobám 3500 eur, 2225 eur, 1000 eur). Žalobkyňa tak prevzala oproti žalovanému dlhy o 22.133,76 eur vyššie. Na vyrovnanie by mal zasa žalovaný vyplatiť žalobkyňu v sume 11.066,88 eur (22.133,76 : 2).

Po odpočítaní aktív a pasív (17.900 eur – 11.066,88 eur) potom ostáva žalobkyni na úplné vyrovnanie vyplatiť žalovanému sumu 6.833,12 eur.

Odvolací súd uložil žalobkyni uhradiť sumu 6.833,12 eur žalovanému do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 232 ods. 3 CSP. Odvolací súd prihliadol na výšku sumy, ktorú je žalobkyňa povinná zaplatiť, ďalej na výšku dlhov, ktoré preberá a dospel k záveru, že je primerané paričnú lehotu zo zákonom stanovenej 3-dňovej predĺžiť. Počas tejto lehoty bude mať dostatok času na splnenie uloženej povinnosti a zároveň odvolací súd zo skutkových okolností zistených prvoinštančným súdom nezistil, že by predĺženie lehoty na splnenie povinnosti negatívne vplývalo na postavenie žalovaného.

19. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

Z obsahu spisového materiálu, ako aj zo záverov odvolacieho konania o odvolaní strán sporu bolo zistené, že vyporiadanie BSM bolo vykonané na prospech oboch sporových strán a každá strana bola čiastočne v celom konaní úspešná, či neúspešná voči druhej sporovej strane. Preto o trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, keď úspech a neúspech každej sporovej strany bol čiastočný.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.